

Høringsnotat – utkast til forskrift om elektronisk faktura i offentlige anskaffelser

1 Innledning

Det er betydelige gevinster å hente for både bedrifter, offentlige virksomheter og for samfunnet ved økt bruk av elektronisk faktura og elektronisk prosessering av fakturainformasjon. Gevinstene er store både økonomisk og for miljøet, og driftskostnadene er lavere både for avsender og mottaker enn ved bruk av papirfaktura eller faktura i elektronisk format som ikke er lagt til rette for automatisk prosessering (slik som pdf-faktura).

Gjennom Digitaliseringsrundskrivet har statlige forvaltningsvirksomheter siden 1. juli 2011 vært pålagt å kunne motta faktura i elektronisk handelsformat (EHF). Etter § 10 i forskrift om IT-standarder i offentlig forvaltning (Standardiseringsforskriften) plikter forvaltningsorganer å kunne ta imot faktura og kreditnota i EHF fra og med 1 juli 2014. For kommunesektoren gjelder plikten siden 1. januar 2015. Noen offentlige virksomheter kan pr i dag ikke motta alle fakturaer som EHF-fakturaer fordi fakturaene inneholder sensitiv informasjon. Statlige virksomheter har fra 1. juli 2012 vært pålagt å kreve EHF-faktura ved inngåelse av nye avtaler om kjøp av varer eller tjenester.

Norge er gjennom EØS-avtalen forpliktet til å implementere direktiv 2014/55/EU om elektronisk faktura i offentlige innkjøp. Direktivet stiller krav til at alle offentlige oppdragsgivere skal kunne ta imot og prosessere elektronisk faktura i standardformat tilknyttet alle kontrakter som er inngått med utgangspunkt i EUs anskaffelsesdirektiv¹. I Norge betyr dette alle oppdragsgivere som er omfattet av §2 i anskaffelsesloven.² Etter anskaffelseslovens §16 kan Departementet gi forskrift om bruk av elektronisk faktura i offentlige anskaffelser. Med Departementet menes normalt Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) i anskaffelsesloven, men denne hjemmelen vil bli gitt til Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) ved Kgl res når det gjelder forskrift om bruk av elektronisk faktura i offentlige anskaffelser.

Direktivet stiller i utgangspunktet krav til hvilke standarder som må aksepteres ved bruk av elektronisk faktura ved offentlige anskaffelser, det fastsetter de krav vi allerede har etablert gjennom Digitaliseringsrundskrivet, men med hele offentlig sektor og forsyningssektoren som målgruppe. Vi ønsker ved forskriftsfastsettelse å gå noe lenger, bl.a. ved å pålegge alle offentlige oppdragsgivere å aktivt kreve elektronisk faktura. Dette må fremgå av kontrakten mellom partene, og også adresseres i konkurransegrunnlaget for anskaffelsen.

---

¹ Dette gjelder Direktiv 2014/23/EU om konsesjonskontrakter, Direktiv 2014/24/EU om offentlige anskaffelser og Direktiv 2014/25/EU om anskaffelser i forsyningssektoren.

² [LOV-2016-06-17-73](#)

Ved å forskriftsfeste krav om elektronisk faktura ved offentlige anskaffelser overfor alle offentlige oppdragsgivere vil næringslivet stå overfor enhetlige krav fra hele offentlig sektor og oppdragsgivere i forsyningssektoren.

2 Bakgrunn for forslaget

2.1 Utgangspunkt

Gjennom Digitaliseringsrundskrivet har departementene, statens ordinære forvaltningsorganer og forvaltningsorganer med særskilte fullmakter og forvaltningsbedrifter siden 1. juli 2011 vært pålagt å kunne motta faktura i elektronisk handelsformat (EHF). Gjennom rundskrivet har de samme virksomhetene fra 1. juli 2012 vært pålagt å kreve EHF-faktura ved inngåelse av nye avtaler om kjøp av varer eller tjenester. Etter § 10 i forskrift om IT-standarder i offentlig forvaltning (Standardiseringsforskriften³) plikter et hvert organ for stat eller kommune, jf. forvaltningsloven⁴ § 1 første punktum, å kunne ta imot EHF faktura og kreditnota. For statlig sektor gjelder plikten siden 1. juli 2014, for kommunesektoren siden 1. januar 2015. Noen offentlige virksomheter kan per i dag ikke motta alle fakturaer som EHF-fakturaer fordi fakturaene inneholder sensitiv informasjon.

I 2017 ble det gjennomført 58 millioner EHF-fakturatransaksjoner i Norge. I kommunene er 59 % av alle inngående fakturaer i EHF. Tilsvarende tall for fylkeskommunene er 61 %. DFØ rapporterer at for de statlige virksomhetene de betjener, er ca 64 % av alle inngående fakturaer i EHF. Ved utgangen av 2017 var nær 95 000 virksomheter registrert i ELMA (Elektronisk Mottaker Adresseregister), det offentlige registeret for mottakere av EHF-faktura, og antall elektroniske fakturatransaksjoner økte med 67 % fra 2016 til 2017. Ved utgangen av første kvartal i 2018 hadde antall EHF-fakturamottakere i ELMA økt til 106.000 og veksten i bruk økt med 72% i forhold til første kvartal 2017.

Kravet om bruk av EHF-faktura i norsk offentlig sektor har hatt en betydelig effekt også i privat sektor, som frivillig har tatt i bruk EHF-faktura for fakturering mellom næringsdrivende. Tall fra ELMA viser at tilnærmet alle offentlige virksomheter kan ta imot EHF-faktura, og at mer enn 100.000 private virksomheter kan gjøre det samme.

Rapportering om antall EHF-fakturatransaksjoner mellom aksesspunktene norske leverandører og kunder benytter, gjøres i dag av Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi). Rapporteringen er basert på avtalefestet plikt for alle aksesspunkt som har signert avtale med Difi som norsk PEPPOL-myndighet, og som har aktivitet i Norge. Aksesspunkt er elektroniske "postkontor" som sender dokumenter mellom hverandre i EHF-infrastruktur. Det er over 60 slike aksesspunkt i Norge i dag. Difi er selv ansvarlig for ELMA, og har dermed direkte tilgang til informasjon om antall registrerte mottakere av EHF-faktura og andre dokumenttyper som transporteres i PEPPOL eDelivery-nettverket. Rapportering av andel faktura som mottas som EHF-faktura i offentlige virksomheter er basert på frivillig rapportering til Difi, og er dermed beheftet med usikkerhet. SSB innhentet i 2017 tall på

---

³ [FOR-2013-04-05-959](#)

⁴ [LOV-1967-02-10](#)

andel EHF-faktura i kommunesektoren i 2016 gjennom KOSTRA, men denne innhenting ble av ressurs hensyn hos SSB ikke videreført i 2018 for 2017.

2.2 Problemstilling

Med utgangspunkt i at elektronisk fakturering i standardformat allerede er godt utbredt i Norge, og at det allerede finnes noe regulering på området, ønsker Departementet ved forskriftsfastsettelse å gå noe lenger enn minimumskravene i Direktiv 2014/55/EU. Konkret ønsker Departementet gjennom den nye forskriften om elektronisk fakturering i offentlige anskaffelser å pålegge alle offentlige oppdragsgivere å aktivt kreve elektronisk faktura, slik praksis allerede er i store deler av statlig sektor, innenfor anskaffelseslovens virkeområde. Videre ønsker Departementet å gjøre det tydelig hva offentlige oppdragsgivere som opplever at leverandører ikke etterlever kravet om elektronisk fakturering kan foreta seg overfor leverandørene, og at Difi gis bedre muligheter til å følge opp at krav om elektronisk fakturering etterleveres og rapporteres. Det legges også opp til at fakturaer med sensitivt innhold skal omfattes av forskriften og at den enkelte avsender og mottaker selv skal være ansvarlig for tilfredsstillende sikring av egne systemer. I tillegg har Departementet lagt opp til en implementering av direktivets krav til standardformater som viderefører dagens bruk av EHF-faktura.

Departementet ønsker at høringsinstansene skal ta stilling til

- Skal alle offentlige oppdragsgivere pålegges å stille krav om elektronisk fakturering i alle kontrakter som inngås etter anskaffelsesloven, dvs alle anskaffelser over NOK 100.000?
- Skal alle offentlige oppdragsgivere pålegges å rapportere andel faktura de mottar som elektronisk faktura i standardformatet?
- Skal offentlige oppdragsgivere som håndterer faktura med sensitivt innhold pålegges også å håndtere denne type faktura elektronisk i standardformatet?

2.3 Ønsket situasjon

Etablering av forskrift om elektronisk faktura ved offentlige anskaffelser ventes å styrke utbredelse av elektronisk faktura i standardformatet EHF ytterligere. Ved å fastsette krav til offentlige oppdragsgivere om at elektronisk faktura i standardformat skal være en del av de obligatoriske kravene de stiller til sine leverandører ved offentlige anskaffelser, gis det et vesentlig bidrag til digitalisering av den totale anskaffelsesprosessen.

3 Departementets vurdering og forslag

Til Formål - § 1

Elektronisk faktura kan bidra til å gjøre næringslivet mer effektivt og konkurransedyktig. Difi ledet et prosjekt fra 2008-2012 om å utrede løsninger som gjorde det mulig for leverandører å levere tilbud og drive handel med offentlig oppdragsgivere i EU. Under prosjektet ble det utarbeidet en felles infrastruktur for blant annet felles standarder for elektroniske fakturaer. Den felles standarden gjør det mulig for norske virksomheter å levere tilbud til offentlig oppdragsgivere i EU på lik linje som lokale aktører.

OECD publiserte 31. mars 2017 en rapport om teknologiske virkemidler for å håndtere skattebedrageri og skatteunndragelser. I rapporten trekker OECD frem obligatorisk elektronisk faktura som tiltak for å hindre falsk fakturering og overrapportering til myndighetene av fradragsberettigede inntekter. En generell plikt til å bruke elektronisk faktura som gir skattemyndighetene tilgang til informasjon om betalingsstrømmene mellom to skattebetalere, har flere fordeler. Det kan bidra til å øke avdekking av økonomisk kriminalitet, til en mer riktig skattlegging i næringslivet og til bedre etterlevelse av skattereglene.

Elektronisk faktura kan bidra til å gjøre forvaltningen mer moderne og effektiv. I dag har ikke skattemyndighetene tilstrekkelig informasjon om salgstransaksjonene til å kontrollere at fakturaene ikke er fiktive og om rapportering av merverdiavgift er korrekt. Derfor bruker skatte-myndighetene tid og ressurser på å undersøke virksomhetenes transaksjoner - inkludert virksomheter som etterlever regelverket.

Til Virkeområde - § 2

Forskriftens virkeområde er knyttet til virkeområdet til lov om offentlige anskaffelser (LOV-2016-06-17-73), og får dermed anvendelse for oppdragsgivere i offentlig sektor, forsyningssektoren og virksomheter som inngår konsesjonskontrakter. Med utgangspunkt i lov om offentlige anskaffelser gjelder forskriften fakturaer knyttet til kontrakter med en anslått verdi som er lik eller overstiger 100 000 kroner ekskl. mva.

Det er imidlertid ikke til hinder for at en oppdragsgiver på eget initiativ kan kreve elektronisk faktura også i kontrakter under denne beløpsgrensen. Statlige oppdragsgivere har gjennom digitaliseringsrundskrivet (Rundskriv H-7/17, KMD) allerede i dag en forpliktelse til å kreve elektronisk faktura i standardformat tilknyttet alle kontrakter, uavhengig av kontraktsverdi. Begrunnelsen for dette kravet er at effektiviserings- og miljøgevinsten ved å benytte elektronisk faktura er den samme, uavhengig av verdien på kontrakten fakturaen er knyttet til.

Det er grunn til å tro at de aller fleste oppdragsgivere foretar anskaffelser over 100.000 kroner, og at de av den grunn vil ha systemer for å motta og behandle elektronisk faktura. Det vil derfor være enkelt for disse å stille krav om, motta og behandle elektronisk faktura for anskaffelser også under denne beløpsgrensen.

Det anses ikke som særskilt byrdefullt for leverandører å sende fakturaer i standardformat, og det er ikke vurdert som hensiktsmessig å ha forskjellige rutiner for fakturering avhengig av verdien på kontrakten fakturaen er knyttet til, hverken på oppdragsgiver- eller leverandørsiden.

Så godt som alle oppdragsgivere har allerede fakturahåndteringsløsninger for prosessering av EHF-faktura, og alle leverandører har enkel tilgang til løsninger for å utstede EHF-faktura enten via eget økonomisystem, gjennom regnskapsfører, via nettbank for bedriftskunder eller via flere konkurrerende nettportaler.

Til § 3 – Hva er elektronisk faktura

En faktura er et dokument som inneholder informasjon om hvor mye som skal betales for en angitt vare eller tjeneste. Mottaker overfører penger basert på denne informasjonen.

I den uoffisielle versjonen av direktivet på norsk beskrives elektronisk faktura som "bare maskinleselige fakturaer som mottakeren kan behandle automatisk og digitalt, anses for å være i samsvar med den europeiske standarden for elektronisk fakturering" og videre "ren bildefil bør ikke kunne anses som en elektronisk faktura i henhold til dette direktiv".

Samme sted defineres elektronisk faktura som "*faktura som er utstedt, sendt og mottatt i et strukturert elektronisk format, som gjør det mulig å behandle den automatisk, og elektronisk*".

Direktoratet for økonomistyring (DFØ) definerer elektronisk faktura som "*en faktura i et strukturert dataformat som overføres elektronisk fra fakturaautsteder til fakturamottaker*".

Det er åpenbart i alle beskrivelser at en ren bildefil, som PDF-filer, ikke vil fylle kravene til elektronisk faktura.

Vi har valgt å legge oss nær opp til direktivets definisjon, men også forsøkt å holde oss til så klart språk som mulig.

Til Godkjente standardformater - § 4

Direktiv 2014/55/EU om elektronisk faktura i offentlige anskaffelser, som implementeres i norsk rett gjennom denne forskriften, har bestemmelser om bruk av en europeisk standard for elektronisk fakturering. Bestemmelsen gir den europeiske standardiseringsorganisasjonen CEN i oppdrag å etablere en standard for semantisk innhold i en elektronisk faktura, og å etablere en begrenset liste over tekniske formater som er gyldige implementeringer av denne standarden. CEN har løst dette oppdraget ved å publisere EN 16931, en elektronisk standard og et sett med tekniske spesifikasjoner for elektronisk faktura i seks deler.

Standarden og spesifikasjonene er publisert som norsk standard og tekniske spesifikasjoner av Standard Norge.⁵ Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi) er ansvarlig

⁵ Elektronisk fakturering - Del 1: Semantisk datamodell for kjerneelementene i en elektronisk faktura -

<http://www.standard.no/no/Nettbutikk/produktkatalogen/Produktpresentasjon/?ProductID=934421>

Elektronisk fakturering - Del 2: Liste over syntakser som samsvarer med EN 16931-1 -

<http://www.standard.no/no/Nettbutikk/produktkatalogen/Produktpresentasjon/?ProductID=937500>

Elektronisk fakturering - Del 3-1: Metodikk for syntaksbindinger for kjerneelementene i en elektronisk faktura -

<http://www.standard.no/no/Nettbutikk/produktkatalogen/Produktpresentasjon/?ProductID=937501>

Elektronisk fakturering - Del 3-2: Syntaksbinding for ISO/IEC 19845 (UBL 2.1) faktura og kreditnota -

<http://www.standard.no/no/Nettbutikk/produktkatalogen/Produktpresentasjon/?ProductID=950603>

Elektronisk fakturering - Del 3-3: Syntaksbinding for UN/CEFACT XML Cross Industry Invoice D16B -

<http://www.standard.no/no/Nettbutikk/produktkatalogen/Produktpresentasjon/?ProductID=950604>

Elektronisk fakturering - Del 3-4: Syntaksbinding for UN/EDIFACT INVOIC D16B -

<http://www.standard.no/no/Nettbutikk/produktkatalogen/Produktpresentasjon/?ProductID=950605>

Elektronisk fakturering - Del 4: Retningslinjer for interoperabilitet ved overføring av elektroniske fakturaer -

<http://www.standard.no/no/Nettbutikk/produktkatalogen/Produktpresentasjon/?ProductID=950600>

Elektronisk fakturering - Del 5: Retningslinjer om bruk av sektor- eller landspesifikke utvidelser i tilknytning til EN 16931-1, metodikk for praktisk anvendelse -

<http://www.standard.no/no/Nettbutikk/produktkatalogen/Produktpresentasjon/?ProductID=950601>

for å implementere standarden i en ny versjon av elektronisk handelsformat (EHF), kalt EHF fakturering versjon 3.0.

Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi) samarbeider gjennom OpenPEPPOL med en rekke europeiske land om å lage en felles implementering av standarden, kalt PEPPOL BIS Billing v3.0. EHF fakturering versjon 3.0 vil være basert på PEPPOL BIS Billing v3.0. EHF og PEPPOL BIS er knyttet til det tekniske formatet UBL (ISO/IEC 19845 – UBL 2.1).

Vi foreslår at det stilles krav til bruk av standardformatet EHF fakturering versjon 3.0 eller høyere for norske leverandører, og PEPPOL BIS Billing v3.0 eller høyere for utenlandske leverandører. Disse standardformatene vil gjelde for fakturering knyttet til kontrakter både over og under EØS terskelverdi, og det er disse standardformatene oppdragsgiverne skal kreve av sine leverandører. For fakturering knyttet til kontrakter over EØS terskelverdi følger det av direktiv 2014/55/EU og EN 16931 at norske oppdragsgivere er pålagt å ta imot og behandle elektroniske fakturaer også i det tekniske formatet UN/CEFACT XML Cross Industry Invoice D16B (CII). Vi foreslår at det ikke stilles krav til oppdragsgivere om å kreve faktura i dette formatet, men at det bare er direktivets minimumskrav om å ta imot og behandle faktura også i dette standardformatet som gjøres gjeldende i forskriften. Dette vil i praksis si at norske oppdragsgivere som inngår kontrakter over EØS terskelverdi og som mottar faktura i CII-formatet knyttet til slike kontrakter må være i stand til å konvertere disse til et format de kan motta og behandle, f.eks. EHF fakturering versjon 3.0.

EN16931 med tilhørende tekniske spesifikasjoner eies av CEN og er underlagt opphavsrett og lisensbetingelser. EU-Kommisjonen arbeider med en avtale med CEN om kjøp av en sentralisert lisens for standarden og tilhørende spesifikasjoner, slik at dette kan tilbys gratis til brukerne gjennom de nasjonale standardiseringsorganisasjonene (Standard Norge for Norges del). Avtalen mellom EU-kommisjonen og CEN skal også omfatte spesifikasjoner som er avledet fra EN 16931, og derved også EHF fakturering versjon 3.0 og PEPPOL BIS Billing 3.0.

Til Oppdragsgivers forpliktelser - § 5

Oppdragsgiver skal ta inn krav om at elektronisk faktura skal benyttes i sine anskaffelseskontrakter. Det forutsettes da at denne også tar dette kravet inn i konkurransegrunnlaget for anskaffelsen.

Når oppdragsgiver krever elektronisk faktura ved en offentlig anskaffelse er dette et bindende krav for leverandør. Dersom slik faktura ikke mottas, kan oppdragsgiver holde tilbake betaling inntil rett type faktura mottas.

Faktura i standardformatet skal mottas gjennom PEPPOL-nettverket. Dette er en del av et felleseuropeisk nettverk støttet av EU gjennom Connecting Europe Facility (CEF) for elektronisk meldingsformidling.

Oppdragsgivere skal behandle mottatte fakturaer elektronisk. Hvis det er nødvendig av tekniske årsaker internt hos oppdragsgiver, kan standardformatet konverteres til et lokalt format under forutsetning av at informasjon som er obligatorisk i standardformatet ikke går tapt.

Dersom Difi skal forventes å ha et tilsyns- og kontrollansvar, bør oppdragsgiver rapportere til Difi hvor mange EHF-fakturaer de mottar. For at tilsynsfunksjonen skal fungere optimalt bør det i så fall også rapporteres hvor mange fakturaer man mottar som ikke er på slikt format.

Til Faktura eller fakturagrunnlag med sensitivt innhold - § 6

De fleste fakturaer til offentlige oppdragsgivere inneholder ikke taushetsbelagte personopplysninger eller opplysninger som omfattes av taushetsplikt etter annen lovgivning. Faktura med sensitivt innhold finnes imidlertid innenfor en del virksomheter eller på spesielle områder innenfor disse, slik som fakturaer knyttet til refusjon av advokatkostnader til Domstoladministrasjonen, flere typer fakturaer til Politiet, Barne-, ungdoms- og familieetaten (Bufetat) og hele helsesektoren, samt flere typer faktura i kommunal sektor, eksempelvis knyttet til TT-kjøring og sykehjemsdrift. Forskriften gir mulighet for å unnta faktura eller fakturagrunnlag med sensitivt innhold fra kravet om elektronisk fakturering, med mindre det finnes tilfredsstillende tekniske sikringsløsninger som ivaretar konfidensialitet som oppdragsgiver kan ta i bruk.

I forskriftsteksten har vi åpnet for at krav om elektronisk faktura kan fravikes dersom det vil være fare for avsløring av slike sensitive opplysninger, med mindre det finnes gode nok tekniske løsninger som ivaretar konfidensialiteten. Med dette menes at det må foreligge sikkerhet for at kun autoriserte personer får tilgang til følsom i henhold til personopplysningsloven eller særlovgivning eller gradert informasjon i henhold sikkerhetslovens bestemmelser, og at det på forhånd er foretatt en gyldig identifisering og godkjenning / autentisering av personene.

For å hente ut de effektiviserings- og miljømessige gevinstene ved elektronisk fakturering også med sensitivt innhold, vurderer imidlertid KMD å gi Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi) i oppdrag å legge til rette for at det finnes tilfredsstillende markedsbaserte tekniske sikringsløsninger som ivaretar behovet for sikring av faktura med sensitivt innhold. Difi har allerede lagt til rette for sikker formidling av betalingsmeldinger mellom virksomheter og deres bankforbindelser, og vil basere en eventuell tilrettelegging for formidling av faktura og andre handelsmeldinger med sensitivt innhold på gjenbruk av store deler av dette arbeidet. Løsningen vil legge til rette for at markedsaktørene kan tilby fakturaformidlingstjenester med kryptering av innhold fra avsenders systemløsning direkte inn i mottakers systemløsning. Den enkelte avsender og mottaker vil selv være ansvarlig for tilfredsstillende sikring av egne systemer.

Til §7 Kontroll og tilsyn

Det har gjennom arbeidet med forskriften vært diskutert om departementet burde legge en oppfølgings- / tilsynsfunksjon til Direktoratet for IKT og forvaltning – Difi. Difi har allerede et stort engasjement innen e-handel, elektronisk faktura og digitalisering av anskaffelsesprosessene innen offentlig sektor. Vi anser at en oppfølging på dette området vil være en naturlig aktivitet innen dette området.

Difi stiller seg ikke negativ til en slik funksjon, men påpeker at en formell tilsynsmyndighet bør være uavhengig av en generell rådgivnings-/pådriverfunksjon. For statlige virksomheter bør Difi samordne og koordinere kontrollvirksomheten med Direktoratet for økonomistyring – DFØ – som har ansvar for en stor del av inngående elektronisk fakturaer til staten, og kan tenkes å få en utvidet funksjon på området elektronisk faktura generelt.

En slik tilsynsfunksjon er imidlertid enda ikke utredet og konsekvensvurdert, og vil ikke bli iverksatt før dette er gjort. Både tilsynsfunksjon og tilhørende rapporteringsplikt vil måtte være gjenstand for nærmere utredning og vurdering i etterkant av høringen. For de statlige virksomhetene som benytter DFØ synes imidlertid ikke slik rapporteringsplikt å utløse ytterligere plikter.

Departementet anser i utgangspunktet at Difis eksisterende roller og virkemidler vil være tilstrekkelig på dette området, og er usikker på om et uavhengig tilsyn på området vil ha en nytteverdi. Vi ønsker imidlertid høringsinstansenes syn på forslaget om en mulig kontroll- og tilsynsfunksjon hos Difi og tilhørende rapporteringsplikt. § 7 vil derfor ikke kunne tre i kraft før forslaget er utredet og vurdert ift kost-/nytteverdi og administrative konsekvenser.

Til Ikrafttredelse - § 8

Ikrafttredelse av forskriften forutsetter at dagens brukere av EHF faktura og kreditnota versjon 2.0 i offentlige anskaffelser oppgraderer sine løsninger til å støtte EHF fakturering versjon 3.0. Utarbeidelse av en slik 3.0-versjon har vært avhengig av CENs arbeid med EN 16931, som først ble ferdigstilt høsten 2017, et halvt år etter planen. Arbeidet med EHF fakturering versjon 3.0 ble likevel ferdigstilt våren 2018 som en ordinær oppgraderingsprosess innenfor EHF-rammeverket. EHF fakturering versjon 3.0 er tilgjengelig for implementering fra 1.6.2018, og gjøres obligatorisk fra 1.1.2019.

Dette gir, i tråd med EHF-rammeverket og varsling gitt av Difi, samtlige tjenestetilbydere og brukere minimum seks måneder på seg til å oppgradere sine løsninger.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Det er gjennomført flere samfunnsøkonomiske analyser av gevinster ved innføring av elektronisk faktura. Analyse fra bl.a. Norges Bank (2014) anslår at samfunnet kan spare over 25 mrd kroner i året dersom norske aktører tar i bruk helelektroniske løsninger for alle fakturaer. Krav fra offentlig sektor om elektronisk faktura kan gjøre næringslivet mer effektivt og konkurransedyktig. Likedan kan elektronisk faktura gjøre forvaltningen mer moderne og effektiv. Driftskostnadene for elektronisk faktura er lavere enn for

papirfaktura både for avsender og mottaker. De fleste offentlige virksomheter er allerede pålagt å kunne ta imot elektronisk faktura. Kostnader ved innføring av slike løsninger hos nye virksomheter ansees ikke som betydelige.

Dagens brukere av EHF faktura og kreditnota versjon 2.0 i offentlige anskaffelser må oppgradere sine løsninger til å støtte EHF fakturering versjon 3.0. Kostnadene ved dette vurderes som begrenset for både oppdragsgivere og leverandører. Oppgradering av slike systemer forutsettes dekkes innenfor eget budsjett.

Forskrift om elektronisk faktura i offentlige anskaffelser

Forskrift av xx.xx.2018 nr x med hjemmel i anskaffelsesloven § 16 tredje ledd

§ 1 Formål

Forskriften skal fremme effektiv og miljøvennlig fakturahåndtering i offentlige anskaffelser. Den skal også bidra til økte kontrollmuligheter.

§ 2 Virkeområde

Forskriften gjelder fakturering knyttet til anskaffelser som er omfattet av anskaffelsesloven.

Forskriften gjelder for oppdragsgivere som angitt i anskaffelsesloven § 2 annet ledd.

§ 3 Hva er elektronisk faktura

Med elektronisk faktura menes betalingskrav som er utformet, oversendt og mottatt elektronisk fra fakturautsteder til fakturamottaker, og som kan behandles automatisk i fakturamottakers økonomisystem.

§ 4 Godkjente standardformater

Godkjente standardformater for fakturaer knyttet til kontrakter under EØS-terskelverdi er EHF (Elektronisk handelsformat) fakturering versjon 3.0 eller nyere og PEPPOL BIS (PEPPOL Business Interoperability Specification) Billing v3.0 eller nyere.

Godkjente standarder for fakturaer knyttet til kontrakter over EØS-terskelverdi er EHF fakturering versjon 3.0 eller nyere, PEPPOL BIS Billing v3.0 eller nyere og andre godkjente standardformater som implementerer den europeiske normen for elektronisk faktura (EN16931).

Lenker til godkjente standardformater finnes på Difi.no som del av Referanse katalogen for IT-standarder som er obligatoriske eller anbefalte for offentlig sektor.

§ 5 Oppdragsgiverens forpliktelser

Oppdragsgiveren skal i sine kontrakter stille krav om bruk av elektronisk faktura i godkjent standardformat.

Dersom leverandøren ikke etterkommer krav om bruk av elektronisk faktura stilt i medhold av første ledd, kan oppdragsgiveren holde tilbake betaling inntil elektronisk faktura i godkjent standardformat leveres. Oppdragsgiveren skal uten unødig opphold gi melding om dette. Dersom slik melding er gitt, løper opprinnelig betalingsfrist fra tidspunktet elektronisk faktura i godkjent standardformat er levert.

Oppdragsgiveren skal kunne ta imot elektronisk faktura i standardformat gjennom PEPPOL-nettverket.

Oppdragsgiveren skal behandle faktura elektronisk.

Oppdragsgiveren skal rapportere til Difi hvor mange fakturaer de mottar totalt og på godkjent standardformat.

§ 6 Faktura eller fakturagrunnlag med sensitivt innhold

Dersom opplysninger i faktura eller fakturagrunnlag inneholder taushetsbelagte personopplysninger eller opplysninger som omfattes av taushetsplikt etter annen lovgivning, og det vil være fare for avsløring av slike opplysninger, kan krav om elektronisk faktura fravikes, med mindre det finnes tilfredsstillende tekniske sikringsløsninger som ivaretar konfidensialitet.

§ 7 Kontroll og tilsyn

Direktoratet for forvaltning og IKT har et tilsyns- og oppfølgingsansvar for etterlevelse av forskriftens krav til oppdragsgivers forpliktelser.

Direktoratet for forvaltning og IKT kan etter søknad gi dispensasjon fra kravet om å kreve elektronisk faktura på godkjent standardformat dersom faktura eller fakturagrunnlag har sensitivt innhold som angitt i § 6.

§ 8 Ikrafttredelse

Forskriften unntatt § 5 første og annet ledd trer i kraft 1. januar 2019.

Forskriften gjelder fakturering knyttet til anskaffelser iverksatt etter forskriftens ikrafttredelse. En anskaffelse er iverksatt når den er kunngjort. En anskaffelse som ikke kunngjøres, er iverksatt når oppdragsgiveren har sendt ut en forespørsel til en eller flere leverandører om å melde sin interesse eller inngi tilbud i forbindelse med en planlagt anskaffelse.